

Козак С. Б.

Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

МІСІЯ ЕМІГРАЦІЇ В ПУБЛІЦИСТИЦІ ВАСИЛЯ ГРИШКА (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЧАСОПISУ «УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ»: НІМЕЧЧИНА, 1945 – США, 2000)

Важливим фактором боротьби за незалежність України на сторінках часопису «Українські вісті» була публіцистика ряду його провідних авторів, зокрема Василя Гришка. Мета цього дослідження – з'ясувати роль і значення публіцистичної спадщини Василя Гришка на сторінках газети «УВ» у громадсько-політичному житті української еміграції, визначити її головні проблемно-тематичні напрями, зокрема ті, які стали місією-покликанням і завданням усієї підсоветської еміграції після Другої світової війни. Понад чотириста публікацій Василя Гришка в газеті «УВ» – такий підсумок його співпраці із часописом. Завдяки основному методу дослідження – аналізу значної частини його матеріалів – нам вдалося з'ясувати, що багатоаспектна публіцистична спадщина Василя Гришка спирається на ґрунтовну дослідницьку базу і життєвий досвід, вирізняється глибокою реалістичністю окреслених ним способів розв'язання української проблеми, є свідченням того, що він завжди – і як публіцист, і як ідейно-політичний діяч – переймався проблемами українського народу на Батьківщині. Він привернув увагу насамперед самих українців до низки нагальних питань, зокрема до нашої національної дійсності в українській «межовій ситуації». Задовго до незалежності України публіцист збагатив дослідницько-інформаційний простір такими проблемами, як «суверенізація України» включно з її фактичним усамостійненням через реалізацію права на вихід із СРСР, існування вільної преси української еміграції як суттєвого фактора на шляху втілення політичної мети. Таким чином, низка українських проблем, які Василь Гришко порушив на сторінках «УВ», стала ідейним дороговказом – важливою місією якщо не для всього, то таки для значної частини українського еміграційного середовища після Другої світової війни.

Ключові слова: Василь Гришко, «Українські вісті», публіцистика, часопис, еміграція, стаття.

Постановка проблеми. 2000 року вийшло останнє число газети «Українські вісті» (далі – «УВ»), яка у 1990-х стала органом Фундації ім. Івана Багряного. Видавці вважали, що вона виконала свою місію, оскільки діаспора тоді вже мала безпосередні зв'язки з Україною, звідки й отримувала всю необхідну інформацію [1, с. 10]. Таким чином, після 55-ти років існування у важких умовах чужини випуск легендарного часопису припинено – не через матеріальні труднощі (хоча вони були впродовж усієї його історії) чи якісь інші причини, а тому, що видання уже сповнило своє призначення.

Завдання ж друкованого органу, заснованого представниками політичної еміграції, зокрема тим її середовищем, яке 1945-го року створило «УВ», полягало – і це очевидно й зрозуміло – насамперед у боротьбі за державність України і формуванні демократичних засад її існування (на зразок тих країн, у яких їм, представникам еміграції, довелося вкорінюватися й жити). Важливим фактором

боротьби за незалежність України на сторінках часопису була публіцистика ряду його провідних авторів, зокрема Василя Гришка.

Публіцистичне слово Василя Гришка – чи не першого послідовника Івана Багряного – вирізняється глибокою реалістичністю окреслених ним способів розв'язання української проблеми. Його багатоаспектна публіцистична спадщина спирається на ґрунтовну дослідницьку базу і життєвий досвід, якого автор набув, подолавши шлях, як сам не раз означував, «навколо світу»: від Яготинської школи на Полтавщині (нині – Київщина) до Вашингтонського університету в США, де захистив докторську дисертацію. Шлях цей проліг через роки тюрем і колимської каторги, які зробили його політв'язнем, а згодом – активним політемігрантом на Заході. [2, с. 23–30].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публіцистика Василя Гришка – це, крім дописів у періодиці, низка окремо виданих праць (брошур, книжок), а також радіоскриптів, які

прозвучали в ефірі радіо «Свобода» під псевдонімом Віктор Гринько. Частково його публіцистична спадщина з'явилася друком – у двох томах – за сприяння Фондації ім. І. Багряного у видавництві «Смолоскип» [3]. Одним із перших, хто на сторінках засобів масової інформації незалежної України розповів про Василя Гришка, був відомий учений Віталій Дончик [4]. Невтомний дослідник з діаспори Олексій Коновал упорядкував збірник «УРДП» [5, с. 194–200], у якому вперше в незалежній Україні опубліковано біографію Василя Гришка та інші важливі матеріали про нього.

Утім, попри значну кількість заокеанських видань Василя Гришка, з-поміж них і англomовних, які стали для західних науковців вагомим підґрунтям до вивчення цілого спектру підсоветської проблематики, особливо в період холодної війни, а також низку україномовних, що побачили світ завдяки зусиллям діаспори, його публіцистика, до того ж найсуттєвіша її частина, яка видрукувана в часописі «УВ», досі залишалася неопрацьованою.

Постановка завдання. Мета цього дослідження – з'ясувати роль і значення публіцистичної спадщини Василя Гришка на сторінках газети «УВ» у громадсько-політичному житті української еміграції, визначити її головні проблемно-тематичні напрями, зокрема ті (насамперед видавання часопису як вільної трибуни українського слова), які стали місією-покликанням і завданням усієї підсоветської еміграції після Другої світової війни.

Головний метод дослідження – це аналіз публікацій часопису «УВ» (Німеччина, 1945 – США, 2000). Завдяки історичному методу ми отримали можливість вивчати об'єкти у хронологічній послідовності. Таким чином, на підставі створеного нами хронологічного покажчика проаналізовано значну частину публіцистичних матеріалів Василя Гришка на шпальтах видання. Для теоретичної оцінки значення спадщини одного з найавторитетніших публіцистів української діаспори використано метод узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Усього в часописі «УВ» надруковано 403 дописи Василя Гришка різних жанрів (статті, доповіді, рецензії, літературознавчі розвідки тощо). Хронологічні межі цих публікацій такі: перша – 18 лютого 1948 р. (про фальшування історії України окремими істориками) [6], а остання – 16 липня 1995 р. (слово до ювілейного з'їзду УРДП) [7].

Варто зауважити, що не лише публіцистичні статті (есе, нариси, портрети), а й більшість його

матеріалів інших жанрів, зокрема літературно-критичних, мають виразне публіцистичне забарвлення. За словами самого Василя Гришка, це відбитки того часу, коли він брав активну участь в ідейному житті свого народу, як в Україні, так і в українській західній діаспорі, тобто за межами Батьківщини. Хоча всі ці матеріали написані для еміграційного часопису, а отже, поза Україною, проте в них висловлено думки щодо тих подій, що стосуються українського загальнонаціонального буття, яким автор жив і на чужині, – як діяльний учасник політичної еміграції, голова УРДП, коментатор радіо «Свобода», як головний редактор «Українського Прометей» і особливо – автор і член редколегії «УВ» [8].

Один із провідних аспектів його публіцистичної творчості в часописі «УВ» ґрунтується на об'єднанні зусиль української еміграції, всього українського народу навколо ідеї визволення підсоветської України. І в цій важливій справі В. Гришко, без сумніву, перший послідовник Івана Багряного на еміграції, позицію якого він доповнює й розвиває в низці праць. «Будемо ж ми всі такою однією родиною, невіддільною часткою українського національного фронту, що в ньому українська еміграція є тільки одним зі складників великої української цілості, основою якої є і буде завжди не еміграція, а наш народ на Батьківщині», – зазначає В. Гришко [9, с. 107].

Про значну частину його публіцистичного доробку на сторінках «УВ» можна сказати, що це не лише голос автора і його погляд, а й позиція того еміграційного середовища, до якого він належав, яке, зрештою, представляв. Підтвердженням цього, приміром, може бути стаття «Наше місце в бою», написана далекого вже нині 1975-го, в якій В. Гришко, наголошуючи на важливості існування вільного слова на прикладі часопису «УВ», розкриває й одне з основних завдань (місію) політичної еміграції, зазначаючи: «Наша вільна преса за кордоном – це не тільки головне, але фактично й єдине наше місце в бою за ту справу, заради якої ми (пригадаймо!) прирекли себе на еміграцію» [10, с. 1]. Саме в цій статті публіцист акцентує на тому, що «бій за національне існування українського народу та української людини» відбувається передусім у ділянці творчої думки, вираженої словом (у формі книжки, часопису тощо). За визначенням В. Гришка, силу друкованого слова на фронті протиборства підневільних народів і їхніх поневолювачів у советській імперії найяскравіше видно з того, як його боялися володарі тієї імперії, що «чулися безсилимими проти вільного

слова, яке є словом правди; бо ж правда – це найсильніша зброя, яка так чи інакше зрештою таки перемагає».

Оцінюючи значення часопису «УВ» як приклад того особливого завдання, яке взяло на себе еміграційне середовище, Василь Гришко підкреслює, що «володарі і слуги советської імперії» особливо боялися українського слова, бо саме «українське слово в підневільній Україні – це найперша зброя національної самооборони, а вільне українське слово, що є словом правди про національну кривду, – це наймогутніша зброя національної самообілізації для боротьби за свободу».

Часи змінилися, втім, ствердити беззастережно, що вже зникли поборювачі вільного українського слова, зарано, бо хоч советська імперія юридично зникла, та водночас вона живе у прагненні відродитися, веде бій проти України шляхом знищення її найголовнішої підвалини – української мови. Прибічники советської ідеології, які в час Гришка побоювалися того, що українське слово «розвивалося поза межами засягу їхньої влади – за кордоном у вигляді різноманітної видавничо-пресової діяльності тієї частини українського народу, що опинилася на становищі вільної української еміграції» [11, с. 2], перетворилися на російських прибічників (як внутрішніх, так і зовнішніх), які й надалі лякаються розвитку цього слова – української мови – тепер уже на теренах держави України.

Коментарі Василя Гришка, зокрема ті, які присвячено національно-політичним процесам в Українській РСР, збагатили інформаційний простір української еміграції новою, почасти несподіваною проблематикою, стали рушійною силою і стимулом для обговорення. Так, приміром, після публікації його статті «Третя сила, третій шлях, третя революція» [12] виникла дискусія, в перебігу якої автор написав низку полемічних статей, що з'явилися в періодиці, насамперед в «УВ». Загалом за десятиріччя – упродовж 1970-х – з-під пера публіциста вийшли сотні оглядів і коментарів на актуальні національно-політичні теми, які були надруковані переважно в цьому часописі. В цей же час у газеті опубліковано й немало його статей, найпомітніші з яких – це доповіді на форумі УРДП і Конгресі української вільної політичної думки [13]. Ось кілька з них: «Час на перегляд і час на зміни» (1975) [14, с. 2], «Песимізм, оптимізм чи реалізм?» (1976) [15], «Хто винен?» (1973) [16], «З перспективи трьох десятиріч» (1976) [17].

Вражає далекоглядність Василя Гришка і його однодумців, які понад півстоліття тому бачили

приреченість і неминучий крах російської імперії – СРСР. Не кажучи вже про те, що публіцист одним із перших розповів світові про Голодомор 1932–1933 рр., підтвердженням чого є низка статей в «УВ», присвячених цій болючій темі: «Москва сльозам не вірить», «Харків, весна 1933 року» [18]. Таким чином, він допоміг українському суспільству зробити надзвичайно важливий крок в осмисленні цієї трагедії як геноциду української нації [19]. Сам переживши голод, В. Гришко після глибокого аналізу, що ґрунтувався на документах і свідченнях людей, довів, що причиною Голодомору 1933-го насправді була не колективізація, а реакція Москви на бурхливе українське відродження.

Нагадаю, що до 45-річчя народобвиства 1933 р. (ще один з термінів на означення цієї трагедії, який зустрічаємо на шпальтах «УВ») опубліковано працю В. Гришка «Український голокост» українською мовою, а до 50-річчя голоду її видано англійською мовою [20], як і доповідь про голод під назвою «Замах на життя нації» [21]. До цих видань увійшли матеріали, частина яких спершу побачила світ на сторінках часопису «УВ».

Певне, не буде зайвим наголосити на тому, що на формування поглядів Гришка-публіциста, а відтак і на проблематику його публіцистичної спадщини (принаймні на її головні напрями), вплинуло (не могло не вплинути!) пережите автором, особливо йдеться про ті сторінки його біографії, які просякнуті такими фактами, як арешти, переслідування, ув'язнення, голодомор тощо. Прикметно, що важливим джерелом дослідження його життєпису також є матеріали часопису. Ось вони – деякі штрихи до портрета публіциста, списані зі шпальт «УВ».

Навчався Василь Гришко (15.01.1914 р., м. Дубно Волинської губ., нині Рівненської обл. – 12.10.2008 р., м. Галендейл, США) на літературному факультеті Харківського університету. В 1931 р. почав друкуватися. 1936-го р. його «викрили» і виключили з університету, а через рік заарештували і відправили на Колиму, де він перебував упродовж 1937–1939 рр. У 1940 р. пощастило звільнитися. Під час німецької окупації працював у газеті «Голос Полтавщини» і редактором міського радіомовлення. Взимку 1943 р. виїхав на Захід. Протягом 1945–1949 рр. був у таборах для переміщених осіб в Карлсфельді та Міттенвальді. В 1948 р. став членом УРДП, а згодом – її головою (1967–1975). У 1949 р. він – редактор відділу української політики в газеті «Українські вісті» (Новий Ульм). Переїхавши до США, В. Гришко працював

на різних фабриках у Нью-Йорку й одночасно брав участь у громадсько-політичному житті української еміграції. В 1954–1955 рр. редагував газету «Український Прометей» (Детройт). З 1955-го по 1959 р. викладав українську мову в американській військовій школі в Монтерей. У 1959–1960 рр. навчався в аспірантурі Каліфорнійського університету в Берклі, де здобув ступінь магістра бібліотекознавства зі спеціалізацією «Слов'янські мови і літератури». Впродовж 1960–1969 рр. працював бібліографом Вашингтонського університету в Сієтлі. 1974-го р. став доктором філософії в галузі слов'янської філології (дисертацію захистив у 1972 р.). З 1969-го по 1973 р. був політичним коментатором радіо «Свобода» в Мюнхені, а пізніше – у Нью-Йорку. Член ОУП «Слово», ПЕН-клубу та член-кореспондент УВАН у США [22].

Суттєве місце у творчому доробку В. Гришка посідають аналітичні матеріали, які розкривають різні аспекти української проблеми: засади української національної політики, потребу українізації і дерусифікації, порушують важливі питання співвідповідальності української радянської інтелігенції за занепад української культури в УРСР, висвітлюють суть поняття «український буржуазний націоналізм» в СРСР [23] тощо. Особливістю багатьох його публікацій є й те, що їх заголовки чітко вказують на проблеми, яким ці статті присвячено, таким чином допомагають читачеві зорієнтуватися у тематичній палітрі матеріалів. Наприклад: «Два обличчя фальшивого “інтернаціоналізму” в СРСР», «Про “національно-культурне” життя Української РСР як фарс», «Русифікація в Україні як фальшива маска так званого “інтернаціоналізму”», «За що карають Левка Лук'яненка?», «Тінь “старшого брата” над народами національних республік СРСР» [24] та низка інших.

Переконливо звучить голос автора і тоді, коли йдеться про захист репресованих патріотів в Радянській Україні, причому тематичний діапазон цих публікацій доволі широкий – тут і розповіді про щойно засуджених, і план дій української еміграції у справі реальної допомоги – як моральної, так і матеріальної – ув'язненим, і хронологія системних провокацій КДБ, спрямованих на діячів культури [25]. Невіддільним складником цієї теми є увага публіциста до самвидаву, його заборон і переслідувань [26], унаслідок чого на шпальтах часопису регулярно з'являлися ґрунтовні відгуки на твори дисидентів, що тоді було важливою моральною підтримкою українських звитяжців. Таким чином, завдяки фаховому слову Василя

Гришка читач «УВ» мав змогу систематично знайомитися із самвидавними (чи виданими за кордоном) творами («Золоті ворота» Олесь Бердника, «За східним обрієм» Данила Шумука, «Інтернаціоналізм чи русифікація» Івана Дзюби тощо), а також з його оповідями про письменників-в'язнів (зокрема про безстрашну громадянську позицію Гелія Снегірьова [27] чи про те, як письменник Микола Руденко став політичним в'язнем [28] тощо).

Повернення історії українського народу, зусилля еміграції проти її фальшування – це ще один суттєвий цикл ідеологічної публіцистики Василя Гришка, в матеріалах якого автор з-поміж іншого розвінчує «московську легенду про візантійську спадщину», бажання Москви прибрати до рук цілі століття української історії [29]. Публіцист називає речі своїми іменами і тоді, коли зазначає, що в Радянській Україні оголошено війну проти української історії [30]. Зокрема, у статті «Антиукраїнська “історія Української РСР”» він підкреслює, що в Українській РСР у той час не було навіть такого поняття, як «українська історія». Мало того: предмет «Історія України» не вивчали в школах. Щоправда, існувала «Історія Української РСР», але ж це, як пише В. Гришко, «лише територіальне доповнення до так званої «Історії СРСР», що була не чим іншим, як історією Російської імперії, її колоніальних завоювань і перетворення на те, що називалося Радянським Союзом». Також автор наголошує: проблема не лише в тому, що в Українській РСР немає української історії, а ще й у тому, що під назвою «Історія Української РСР» українську історію замінено фактично на АНТИУкраїнську. Адже суть офіційної «Історії Української РСР» полягає в тому, щоб довести: ніякої власної історії український народ узагалі не мав, натомість подано тенденційну добірку деяких фактів, які стосуються опанування України Росією, і це, за словами публіциста, змальовано як головний і навіть єдиний зміст історичного процесу в Україні [31]. Такий стан речей письменник називає насильством над українською історією [32].

Значну частину публіцистичного доробку В. Гришка присвячено надбанню українських письменників, зокрема еміграційних (Григорія Костюка, Петра Карпенка-Криниці та інших). Причому творчість більшості з них він розглядає як спадщину речників української самостійницької ідеї, а про Івана Багряного говорить як про «ідейного співучасника сучасного самовизволення України» [33]. Тематика низки статей

публіциста стосується актуальності національно-політичних поглядів Шевченка в Україні [34].

Статтям Василя Гришка притаманна глибока аналітичність, точність і стислість вислову. Влучна аргументація, відповідність наведених фактів, уміння ними оперувати, опрацювання величезної кількості документів додають його текстам переконливості. Знання реалій підсоветської дійсності, багатолітній досвід праці коментатором на радіо «Свобода», хист у поданні фактів, здобута як в Україні, так і в США освіта, а ще любов до Батьківщини – ось складники вагомого і помітного публіцистичного доробку Василя Гришка на шпальтах «УВ».

Понад чотириста публікацій Василя Гришка в газеті «УВ» – такий підсумок його співпраці із часописом. Варто зауважити, що це один із найзначиміших показників, якщо брати до уваги всю українську закордонну журналістику. Водночас і сам автор отримував чималий стимул для творчості від роботи в «УВ», адже ж поруч з ним літопис видання творили такі відомі публіцисти, як Іван Багряний, Юрій Лавріненко, Віталій Бендер, Михайло Воскобийник, Григорій Костюк, Василь Кубрик (А. Ромашко), Семен Підгайний, Олексій Коновал та багато інших з того грона, завдяки якому часопис, проіснувавши аж 55 років, припинив виходити з друку лише тоді, коли виконав свою місію.

Висновки. Публікації Василя Гришка в «УВ» – свідчення того, що він завжди – і як публіцист, і як ідейно-політичний діяч – переймався проблемами українського народу на Батьківщині. Автор вважав свої статті «звітом для історії». Він привернув увагу – насамперед самих українців – до низки нагальних питань, зокрема до нашої національної дійсності в українській «межовій ситуації». Під нею він розумів вирішальне історичне випробування національної вартості українського народу на межі його національного «бути чи не бути» в умовах тотальної русифікації [35]. Тоді ж, у 1970-х, він наголошував на потребі звільнитися від будь-яких ілюзій щодо зовнішнього світу й зосередитися на власній відповідальності за національне буття. Задовго до незалежності України публіцист збагатив дослідницько-інформаційний простір такими проблемами, як «суверенізація України» включно з її фактичним усамостійненням через реалізацію права на вихід із СРСР [36], існування вільної преси української еміграції як суттєвого фактора на шляху втілення політичної мети. Таким чином, низка українських проблем, які Василь Гришко порушив на сторінках «УВ», стала ідейним дороговказом – важливою місією якщо не для всього, то таки для значної частини українського еміграційного середовища після Другої світової війни.

Список літератури:

1. Дзюба Іван. Енциклопедія українського опору. Козак С. «Українські вісті» в Європі й Америці: бібліографічний покажчик змісту газети «Українські вісті» (1945–2000): у 2-х т. Київ : Літературна Україна / Ярославів Вал, 2010. Т. 1. С. 10.
2. Козак С. Василь Гришко. Козак С. З усіх чужин. Торонто: Об'єднання українських письменників «Слово», 1997. С. 23–30.
3. Гришко Василь. Карби часу: історія, література, політика, публіцистика: у 2-х т. Київ : Смолоскип. Т. 1, 1999. 865 с.; Т. 2, 2009. 524 с.
4. Дончик В. Гідно пройдений шлях: Василеві Гришку – 80. Літературна Україна, 1994. 31 березня.
5. Василь Гришко. З автобіографії. Українська революційно-демократична партія (УРДП – УДРП) : збірник матеріалів. Чикаго – Київ, 1997. С. 194–200.
6. Відкритий лист українських істориків. *Українські вісті*. 1948. Ч. 15, підписи : В. Крупницький, Н. Полонська-Василенко, В. Гришко та ін.
7. Гришко Василь. За українську Україну. *Українські вісті*. 1995. Ч. 29.
8. Коновал О. Василеві Гришкові – 80. *Українські вісті*. 1994. Ч. 5.
9. Гришко В. Україна сьогодні і ми. Торонто, Нью-Йорк : В-во «Молода Україна», 1954. С. 107.
10. Гришко Василь. Наше місце в бою. *Українські вісті*. 1975. Ч. 1–2. С. 1.
11. Гришко Василь. Наше місце в бою. *Українські вісті*, 1975. Ч. 1–2. С. 2.
12. Гришко Василь. Третя сила, третій шлях, третя революція. *Українські вісті*. 1969. Ч. 40–41.
13. Козак Сергій. «Українські вісті» в Європі й Америці: бібліографічний покажчик змісту газети «Українські вісті» (1945–2000) : у 2-х т. Київ : Літературна Україна / Ярославів Вал, 2010. Т. 2. 560 с.
14. Гришко В. Час на перегляд і час на зміни. *Українські вісті*. 1975. Ч. 23–24. С. 2.
15. Гришко В. Песимізм, оптимізм чи реалізм? *Українські вісті*. 1976. Ч. 15.
16. Гришко В. Хто винен? *Українські вісті*. 1973. Ч. 12.
17. Гришко В. З перспективи трьох десятиріч. *Українські вісті*. 1976. Ч. 3–4.
18. Гришко В. Харків, весна 1933 року. *Українські вісті*. 1973. Ч. 16.

19. Козак С. За страчених голодом. *Дзеркало тижня*. 2004. 12 листопада.
20. З'явилася англomовна книжка Василя Гришка «Український голокост 1933». *Українські вісті*. 1983. Ч. 47.
21. Ще одна праця про голод 1933 року. *Українські вісті*. 1984. Ч. 13–14.
22. Козак Сергій. Василь Гришко. *Українські вісті*. 1994. Ч. 23.
23. [Гришко В.]. Вигадки і правда про «буржуазний націоналізм» в СРСР. *Українські вісті*. 1974. Ч. 18, підпис : Віктор Гринько.
24. [Гришко В.]. Тінь «старшого брата» над народами національних республік СРСР. *Українські вісті*. 1976. Ч. 37, підпис: Віктор Гринько.
25. [Гришко В.]. Нові провокації КГБ проти українських діячів культури. *Українські вісті*. 1973. Ч. 13, підпис: В. Гринько.
26. [Гришко В.]. Правда про Самвидав та репресії проти нього. *Українські вісті*. 1973. Ч. 42, підпис: В. Гринько.
27. Гришко В. Громадянська відвага Гелія Снегір'ова. *Українські вісті*. 1977. Ч. 47–52.
28. [Гришко В.]. Микола Руденко, «Мухомор» та «люди з замками на губах». *Українські вісті*. 1977. Ч. 37–38, підпис: В. Гринько.
29. Гришко Василь. Московська легенда про візантійську спадщину. *Українські вісті*. 1952. Ч. 98.
30. Гришко В. Війна проти української історії в Українській РСР. *Українські вісті*. 1974. Ч. 26–27.
31. Гришко В. Антиукраїнська «історія Української РСР». *Українські вісті*. 1975. Ч. 8. С. 2.
32. [Гришко Василь]. Насильство над українською історією в Українській РСР. *Українські вісті*. 1979. Ч. 6, підпис: Віктор Гринько.
33. Гришко В. Іван Багряний – ідейний співучасник сучасного самовизволення України. *Українські вісті*. 1991. Ч. 39.
34. Гришко В. Актуальність національно-політичних поглядів Шевченка на Україні сьогодні. *Українські вісті*. 1975. Ч. 12–13.
35. Козак С. Слово від упорядника: [Передмова] // Гришко В. Карби часу: історія, література, політика, публіцистика: у 2-х т. Київ : Смолоскип, 2009. Т. 2. С. 6.
36. Гришко В. Час на перегляд і час на зміни: [Цикл статей]. *Українські вісті*. 1975. Ч. 23–30.

Kozak S. B. MISSION OF EMIGRATION IN JOURNALISM OF VASYL HRYSHKO (ACCORDING TO THE UKRAINIAN NEWS (UKRAJINS'KI VISTI): GERMANY, 1945 – USA, 2000)

An important factor in the fight for Ukraine's independence on the pages of Ukrainian News was the journalism of a number of its leading authors, Vasyl Hryshko himself. The purpose of this study is to find out the role and importance of Vasyl Hryshko's journalistic heritage on the pages of Ukrainian News in the social and political life of Ukrainian emigration, to identify its main problematic and thematic areas, in particular those that became the mission – vocation and task – of all- sub-Soviet emigration after the Second World War. More than four hundred publications by Vasyl Hryshko in this newspaper are the result of his cooperation with the magazine. Thanks to the basic method of research – analysis of a large part of its materials, we were able to find out that Vasyl Hryshko's multidimensional journalistic heritage is supported by a thorough research base and life experience, is characterized by the deep realism of the ways outlined by him to solve the Ukrainian problem, that he always testifies that - both as a publicist and as an ideological and political figure, he was concerned with the problems of the Ukrainian people in his homeland. He drew attention – first of all to the Ukrainians themselves – to a number of pressing issues, in particular, to our national reality in Ukraine's "borderline situation". Long before the independence of Ukraine, the publicist enriched the research and information space with such problems as the "sovereignty of Ukraine", including its actual independence through the exercise of the right to withdraw from the USSR, the existence of a free press of Ukrainian emigration as a significant factor in the pursuit of a political goal. Thus, a number of Ukrainian problems raised by Vasyl Hryshko on the pages of the Ukrainian News became an ideological guide – an important mission, if not for everything, for a significant part of the Ukrainian emigration after World War II.

Key words: Vasyl Hryshko, Ukrainian News, journalism, newspaper, emigration, article.